

PESTICIDHANDLEPLAN

Afvikling af brug af plantebeskyttelsesmidler på kommunale arealer

Solrød kommune
december 2002

Indholdsfortegnelse

PESTICIDHANDLEPLAN.....	1
Afvikling af brug af plantebeskyttelsesmidler på kommunale arealer	1
Aftale om afvikling af brug af pesticider.....	4
Berørte arealer i Solrød kommune.....	4
Status på afviklingen i kommunen	4
Seneste politiske udmeldinger vedrørende afviklingen	5
Grundvandsbeskyttelse	5
Handleplan.....	5
Handleplanens konsekvenser.....	6
BILAG	7

Aftale om afvikling af brug af pesticider

Den 3. november 1998 blev der indgået aftale mellem Miljø- og energiministeriet, Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen, Frederiksberg kommune og Københavns kommune om at afvikle brugen af kemiske plantebeskyttelsesmidler (pesticider) på offentlige arealer.

Formålet med aftalen er, at begrænse risikoen for grundvandsforurening og forarmning af naturen. Pesticider anvendes blandt andet for at holde uønskede planter (ukrudt) væk fra belægninger og beplantninger. Pesticidrester forurener grundvand og overfladevand (å, sø, bugt mv.) og kan påvirke sundheden hos mennesker og dyr samt ødelægge økologiske kredsløb.

Aftalen går ud på, at der i perioden 1.04.1999-31.12.2002 sker en begrænsning i forbruget af plantebeskyttelsesmidler, og at forbruget helt er afviklet senest den 1. januar 2003.

På bortforpagtede arealer skal anvendelse af plantebeskyttelsesmidler søges begrænset mest muligt. For arealer, hvor forpagtningsaftalen udløber efter år 2003, skal forpagtningsaftalen tages op til forhandling med henblik på, i videst muligt omfang, at få afviklet anvendelsen af plantebeskyttelsesmidler senest med virkning fra 1. januar 2003.

Berørte arealer i Solrød kommune

I Solrød kommune berører pesticidaftalen alle kommunalt ejede arealer, uanset hvem der står for drift og vedligeholdelse af arealerne:

- Vej- og sti- og parkeringsarealer
- Grønne områder, idrætsanlæg og naturområder (skov, strand, mose mv.)
- Friarealer til institutioner, skoler, rådhus, bibliotek osv.
- Friarealer til tekniske anlæg (Renseanlæg, pumpestationer, sparebassiner mv.)
- Landbrugsarealer (bemærk særlige regler for bortforpagtede landbrugsarealer)

Status på afviklingen i kommunen

Siden aftalen blev indgået, har Vej og Park arbejdet for at afvikle pesticidforbruget på de arealer og i de institutioner, hvor vi står for vedligeholdelsen. Dette har medført, at der i dag kun anvendes pesticider i form af Round-up (Glyfonova 360) til enkelte formål:

- Bekæmpelse af kæmpe bjørneklo
- Smøring af træstubbe og stødskud i forbindelse med træfældning på lokaliteter, hvor der er risiko for, at træerne kan gro videre og forvolde skade på eksempelvis rør- og kabelføringer.
- Bekæmpelse af ukrudt inden udlægning af nyt slidlag på vejstrækninger uden kantsten for at forhindre, at ukrudtet ødelægger de nye kanter. Dette er en forudsætning for, at vejentreprenøren vil give garanti for vejbelægningen. (Nyt slidlag lægges med 10-15 års mellemrum).

Der er i 2002 forbrugt ca. 3 kg aktivt stof til disse formål.

Vej og Park vurderer, at der på nuværende tidspunkt ikke er udviklet alternative bekæmpelsesmetoder som på effektiv måde kan erstatte brugen af round-up til de nævnte formål.

Ved bortforpagtning af kommunens landbrugsarealer, er det i de seneste år indføjet i nye forpagtningskontrakter, at der ikke må anvendes nogen form for pesticider på kommunens arealer. Hensigten er, at bestemmelsen skal indføres i samtlige forpagtningskontrakter, efterhånden som de bliver fornyet.

Seneste politiske udmeldinger vedrørende afviklingen

Den 11. november 2002 blev der afholdt en konference ”Udfasning af pesticider på offentlige arealer – Status, visioner, fremtid”. Konferencens formål var at give en politisk og administrativ status på udfasningen, ligesom en række problemområder blev belyst.

Miljøministeren konstaterede på konferencen, at der er problemer med at gennemføre en total udfasning på alle offentlige arealer fra 1. januar 2003. Han orienterede om, at der er aftalt en evaluering af hele aftalen i 2003 for at få et samlet overblik over, hvor der er behov for yderligere tiltag for at nå de opstillede mål og hvor der er behov for at lempe aftalen. På baggrund af evalueringen vil en revision af aftalen blive overvejet. Samtidigt pointerede ministeren dog, at grundvandsbeskyttelsen må og skal være én af Danmarks topprioriteter.

På konferencen blev følgende områder omtalt som problemområder, hvor lempelse af aftalen kan komme på tale:

- Bekæmpelse af kæmpe bjørneklo
- Landbrugsarealer, der forpagtes ud
- Golfbaner
- Jernbanearealer
- Pletsprøjtning omkring nyplantninger

Grundvandsbeskyttelse

Beskyttelse af vores grundvand behandles i forbindelse med vandforsyningen og planlægningen af denne. Roskilde Amt er pt. i gang med at udarbejde indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse. Den første indsatsplan for Solrød Kommune er under udarbejdelse og omfatter 7 vandværker i Solrød. Planen forventes færdig i 2003. I forbindelse med indsatsplanen indsamles der koordinerede oplysninger bl.a. om grundvandets kvalitet og potentiale.

Indsatsplanen vil, når den er færdig, angive nogle tiltag i forhold til grundvandsbeskyttelse. Såfremt disse tiltag omhandler pesticider vil pesticidhandleplanen blive evalueret i relation hertil, således at evt. anvendelse af pesticider sker under størst muligt hensyntagen til grundvandet.

Handleplan

Som følge af Miljøministerens seneste udmeldinger foreslår administrationen følgende handleplan for bekæmpelse af ukrudt, indtil der er kommet nye udmeldinger vedrørende aftalen:

Handleplan for afvikling af pesticider på kommunale arealer i Solrød kommune

- På alle græsarealer videreføres pesticidfri ukrudtsbekæmpelse det åbne land.
- På faste og løse belægninger videreføres pesticidfri ukrudtsbekæmpelse. Omfatter arealer belagt med asfalt, belægningssten, fliser, schaussesten, og grus, samt langs kantsten, vandrender, trapper og lignende.
- Træer, busketter og anden beplantning plejes og vedligeholdes fortsat uden brug af pesticider.
- Forpagtningsaftaler for kommunale landbrugsarealer skal fortsat indeholde bestemmelser om, at der ikke må anvendes pesticider på arealerne.
- Round-up anvendes fortsat i beskedent omfang til
 - bekæmpelse af kæmpe bjørneklo
 - smøring af træstød og rodsrud, hvor der ved fældning er risiko for, at de gror videre og forvolder skade på rør- og kabelføringer
 - ukrudtsbekæmpelse forud for udlæg af nye slidlag.

Mængden af round-up skal søges minimeret mest muligt og må ikke overstige 3 kg aktivt stof årligt.

Handleplanen genvurderes i forlængelse af nye statslige udmeldinger om eventuelle lempelser af den nugældende pesticidaftale. Handleplanen vil endvidere blive evalueret i relation til de kommende indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse.

Handleplanens konsekvenser

I udfasningsperioden har Vej og Park reduceret brugen af pesticider til 3 områder: Bekæmpelse af kæmpe bjørneklo, smøring af træstød og rodsrud i visse tilfælde efter fældning samt til ukrudtsbekæmpelse forud for udlæg af nye slidlag

Vej og Park kan ikke på nuværende tidspunkt pege på egnede alternative bekæmpelsesmetoder, som på effektiv måde kan erstatte brugen af round-up til ovennævnte formål.

På de øvrige driftsområder har vi i perioden siden pesticidaftalen blev indgået fået indarbejdet en række alternative metoder på ukrudtsbekæmpelse uden brug af pesticider, som beskrevet i bilaget til denne plan.

Det kan allerede nu konstateres, at de alternative metoder er både dyre og mere tidskrævende end bekæmpelse med pesticider. Det kan derfor blive aktuelt, at borgerne må indstille sig på, at kommunen visse steder er mere ”grøn” end før, at der er lidt flere mælkebøtter i græsset og vænne sig til at se lidt mere af naturens mangfoldighed/flere vilde planter/”ukrudt” i rabatter og grønne områder fremover.

Kommunens stop for anvendelse af pesticider på offentlige arealer er dog ikke i sig selv nok til at sikre grundvandet mod forurening med pesticider eller at sikre biologisk mangfoldighed. Dette vil kræve, at mange andre grundejere gør en tilsvarende indsats.

Det bør derfor vurderes, om der er behov for en oplysningskampagne eller lignende over for private grundejere (borgere og erhvervsliv), som har til formål at informere om de miljømæssige konsekvenser ved anvendelse af pesticider og om de alternative muligheder for ukrudtsbekæmpelse. Oplysning herom kunne eksempelvis bringes på kommunens hjemmeside i forbindelse med bekendtgørelse om vedtagelse af denne handleplan.

BILAG

Alternativ ukrudtsbekæmpelse

Siden udfasningen startede, er der lavet en række forsøg på bekæmpelsesmetoder, til erstatning af brugen af pesticider og der er løbende udgivet rapporter og publikationer med forsøgsresultater.

Nedenstående oversigt over pesticidfri bekæmpelsesmetoder er udarbejdet på baggrund af følgende publikationer:

- ”Håndbog i pesticidfri ukrudtsbekæmpelse – Belægninger, græsarealer og beplantninger” Kommunernes Landsforening, Miljø- og Energiministeriet, Miljøstyrelsen 1998.
- ”Ukrudtsbekæmpelse på belægninger”, Forskningscentret Skov og Landskab og Miljøstyrelsen, november 2002.
- ”Pesticidfri pleje af fodboldbaner og golfbaner”, Forskningscentret Skov og Landskab og Miljøstyrelsen, november 2002.

Faste- og løse belægninger

Bekæmpelse af ukrudt på belægninger skal sikre, at belægningerne har et acceptabelt udseende, at arealerne er fremkommelige og at belægningen ikke bliver ødelagt af ukrudtet.

Der kan fastlægges forskellige niveauer for vedligeholdelsen, afhængigt af om kravet er en total ukrudtsfri belægning eller om en vis grad af ukrudt kan accepteres det pågældende sted. Ukrudt, der ikke bliver bekæmpet, vil dække ca. 1% mere af belægningen for hvert år der går. Det vil vokse sig højere og efterhånden brede sig ind over belægningen, hvis der ikke er naturligt slid.

Fliser, belægningssten, natursten

Anlæg	<ul style="list-style-type: none">• Stibreder tilpasses færdslen, så det naturlige slid forebygger ukrudt.• Chaussestensbelægninger kan lægges med fuger af fast materiale.• Det er vigtigt at, at fugerne ikke bliver for brede,- normer: chaussesten 8-12 mm / brosten 10-20 mm / fliser og belægningssten 2-4 mm.• Der er gennemført forsøg med udlæg af fiberdug under SF-stens belægning på fortov for at holde ukrudtet nede (Sønderjyllands amt).
Drifts- metoder	<ul style="list-style-type: none">• Termisk behandling (brænding eller damp) og børstning er de mest oplagte metoder.

	<ul style="list-style-type: none"> • Regelmæssig fejning forhindrer, at støv og jord lægger sig på overfladen og danner grobund for ukrudtet. • Accepter græs i fuger i naturstensbelægninger – evt. børstning med års mellemrum, for at forhindre, at stenene dækkes helt af græs.
Fordele	<ul style="list-style-type: none"> • Jo færre fuger jo mindre ukrudt. • Termisk behandling (brænding eller damp) og børstning kan med fordel kombineres, fordi de påvirker planterne forskelligt.
Ulemper	<ul style="list-style-type: none"> • Stålbørstning kan slide på fliser og belægningssten. • Stålbørstning på natursten (chaussesten) kræver, at fugerne efterfyldes jævnlig (kan modvirkes noget ved etablering af ”faste” fuger). • Vibrationer og støvgener er et problem.

Asfalt (-kanter)

Anlæg	<ul style="list-style-type: none"> • Bærelaget skal være fri for ukrudt. Opbygning af bærelag og udlæg af asfalt bør derfor udføres lige efter hinanden. • Kantbegrænsninger eller tykkere asfalt langs kanten kan være med til at hindre ukrudtet i at gro ind fra siderne. • Fiberduk mellem bærelag og asfalt kan hindre ukrudtet i at vokse igennem asfalten. • Vælg græsblandinger uden udløbere langs asfaltkanter.
Drift-metoder	<ul style="list-style-type: none"> • Termisk behandling (brænding eller damp) er mest oplagt til asfaltkanter. • Børstning incl. opsamling.
Fordele	
Ulemper	<ul style="list-style-type: none"> • Børstning kan skade asfalt (mørtel og sten-tab).

Kantsten

Anlæg	<ul style="list-style-type: none"> • Kantsten i L-profil flytter fugen ud i kørebanen, hvor bilerne slider ukrudtet væk. • Kantsten, støbt på stedet, bevirker at man undgår tværgående fuger. (metoder er anvist i håndbogen) • Tætning af sprækker mellem kantsten og belægning hindrer ukrudtet i at etablere sig.
Drifts-metoder	<ul style="list-style-type: none"> • Stålbørster, kombineret med termisk behandling (brænding eller damp). Børstning kan ikke fjerne de større eksemplarer af ukrudt.
Fordele	
Ulemper	<ul style="list-style-type: none"> • Stålbørster kan skade belægning og kantsten.

Løse belægninger/grusbelægninger

Anlæg	<ul style="list-style-type: none"> • Stier anbefales anlagt med fast bund (så der kan køres med traktor) og løst overfladelag (som kan køres igennem med traktormonteret rive). • Håndbogen foreslår følgende opbygning af stier med løs belægning: 22 cm bundgrus, 12 cm stabilt grus, 3 cm stenmel, 3 cm grus i størrelsen 5-8 mm eller perlesten/ærtsten. • Indvoksning fra siderne forhindres bedst ved etablering af kantsten. Alternativ anbefales græsblandinger, der ikke danner udløbere, til sidearealer.
Drifts-metoder	<ul style="list-style-type: none"> • Mekaniske metoder er bedst - traktormonteret rive eller miljørive – evt. kombineret med termisk behandling (brænding eller damp). • Skuffe- og hakkejern samt håndlugning (lugeklo) på små arealer.
Fordele	
Ulemper	<ul style="list-style-type: none"> • Hvis bunden er af jord vil man let kunne komme til at blande jord og overflademateriale, og det vil give ukrudtet endnu bedre betingelser for at spire.

Sportsplæner – opvisningsbaner

Ukrudtsbekæmpelse på boldbaner foretages for at fastholde en god spillekvalitet (jævn bane med tæt græs). Plejeindsatsen tilpasses banetypen. Skoleidrætsanlæg og vintertræningsbaner kræver eksempelvis ikke så intensiv pleje som sommertrænings- og kampbaner, fordi kravene til banens spillekvalitet er lavere.

Ukrudt er et problem, fordi det kan gøre banerne ujævne og tåler mindre slid end græs.

Plejen går ud på at give græsset bedst mulige betingelser, så græsset udkonkurrerer ukrudtet.

Plejen på sportsarealer er ekstra krævende, fordi sliddet er så stort.

Anlæg	<ul style="list-style-type: none"> • Anlæg om muligt banerne, så de kan vendes eller forskydes i forhold til hinanden,- derved fordeles sliddet på banerne bedre.
Drifts-metoder	<ul style="list-style-type: none"> • Korrekt gødsning – 4-5 tilførsler pr. sæson. • Korrekt klipning – varieret klippehøjde gennem sæsonen, der matcher græssets vækst. Klippehøjde aldrig under 3,0-3,5 cm / klip højst 40% af højden af pr gang. • Flytning af mål og baner – for at fordele sliddet. • Vertikalskæring – for at fjerne ”filtlag”, bekæmpe ukrudt, skære udløbere over, så der i stedet dannes nye bladskud, holde plænen jævn og sikre et tæt græstæppe. Udføres når græsset er i god vækst. • Efterårssåning, for at holde plænen tætsået, så ukrudt får sværere ved at spire. • Topdressing – for at stimulere græssets vækst – holde plænen jævn og sikre bedre fremspiring, når man eftersår. • Rivning/strigling – for at kradsse op i filtlaget og jævne overfladen. Udføres med plænestrige eller langfingerharve. Udføres når græsset er i god vækst og ikke i tørre perioder. • Dybdeluftning og jordløsning – for at forebygge komprimeringsskader. Behovet er størst i april, september og oktober. • Udskiftning af græstørv – foran mål o.l.

	<ul style="list-style-type: none"> • Evt. vanding – for at opretholde en god plænekvalitet • Manuel stikning – meget mandskabskrævende, men en ”klub-ukrudtsdag” kunne have god effekt.
Fordele	<ul style="list-style-type: none"> • Intensiv pleje giver kraftigt græstæppe som forhindrer ukrudt i at spire. Det er en fordel, hvis spillesæsonen begrænses til den periode hvor græsset er i vækst. • Hold kanterne til banerne ukrudtsfrie, så ukrudtet ikke breder sig til banearalerne. • Godt samarbejde med klubberne, for at fremme hensigtsmæssig brug af arealerne.
Ulemper	<ul style="list-style-type: none"> • Strigler man for ofte, kan det slide hul i græstæppet og give bare pletter. Spil på baner uden for græssets vækstsæson giver flest skader på banerne.

Brugsplæner

Plejen sigter mod at opnå en jævn, sammenhængende græsflade til pryde for området og som egner sig for ophold og leg.

Brugsplæner anvendes i grønne områder med høj vedligeholdelsesstandard.

Anlæg	Inventar (borde, bænke, affaldsbeholdere o.l.) kan med fordel opsættes på fast belægning, så græs og ukrudt under- og tæt omkring inventaret minimeres og fjernelse heraf gøres nemmere.
Drifts- metoder	<ul style="list-style-type: none"> • Forårsrivning – for at fjerne visent græs, løv, grene. Traktor med græsdæk, med græs- og løvsamler eller frontmonteret nylonkost. • Gødskning – hvis græsset virker udpint. • Klipping – min. 4-5 cm – cylinder- eller rotorklipper – visent græs bliver liggende og indgår i den biologiske omsætning. • Kant- og efterklipping – langs veje, stier, beplantninger, bænke, affaldsbeholdere mv. af æstetiske årsager og for at forhindre ukrudt i at spire der. • Kantstikning – årsager som ovenfor. • Løvopsamling – hvis større mængder løv får lov at ligge går græsset ud, og ukrudt vokser op.
Fordele	Intensiv pleje giver kraftigt græstæppe som forhindrer ukrudt i at spire.
Ulemper	

Fællegræs og rabatgræs

Fællegræs er mellemhøjt til højt græs, der tåler aktivt friluftsliv og anvendes i en del grønne områder. Rabatgræs anvendes langs veje og stier, på oversigtsarealer, skråninger, grøfter og lignende. Plejen er hovedsageligt rettet mod regulering af græshøjden, med henblik på færdsel og ophold på arealerne samt opretholdelse af trafikikkerheden og oversigtsforholdene.

Anlæg	
Drifts-	<ul style="list-style-type: none"> • Ukrudt i rabatgræs bekæmpes normalt ved 2 årlige slåninger i landområder og

metoder	4-6 gange pr. sæson i byområder. (tjek x.....) <ul style="list-style-type: none"> Ukrudt i fælledgræs bekæmpes ved 2-3 årlige slåninger, eventuelt suppleret med punktbekæmpelse af aggressive ukrudtsarter.
Fordele	
Ulemper	

Bekæmpelse af Kæmpe-bjørneklo

Bjørneklo er en fremmed, indvandret plante som er meget dominerende over for andre planter og meget giftig for mennesker. Planten bekæmpes, for at forhindre dens aggressive udbredelse.

Anlæg	
Drifts- metoder	<ul style="list-style-type: none"> 5-10 planter: rodstikning/opgravning af planter om foråret. Giver hurtige resultater, men er meget tidskrævende. 50-200 planter: Slåning med slagleklipper eller le. Gentages flere gange pr. sæson over flere år. Såningen kan suppleres med, at der fyldes en håndfuld salt i den hule stængel. Over 1000 planter: Fåregræsning (Gotlandsfår). Der må ikke holdes pauser i græsningen. Alle metoder skal udføres konsekvent over en årrække, til der ikke er flere spiredygtige frø tilbage i jorden. Det er vigtigt at bekæmpe inden der dannes frøstande. Evt. frøstande skal brændes på stedet eller lægges i skraldespanden. <p>Folder om bekæmpelse af bjørneklo kan rekvireres i MST-Miljøbutikken.</p>
Fordele	<ul style="list-style-type: none"> Man skal begynde bekæmpelsen i marts-april, så snart de første skud titter op. På det tidspunkt er planten meget sårbar og risikoen for at få plantesaft på huden er begrænset.
Ulemper	<ul style="list-style-type: none"> Saften er giftig, så det er vigtigt, at huden er dækket. Desuden er det en god idé at arbejde i overskyet vejr. Plantesaft på huden fjernes med vand og sæbe, hurtigst muligt.

Bunddækkeplantninger

Bunddækkeplanter anvendes til fladedækkende og ensartede beplantninger. Plejen sigter mod, at planterne med et tæt løvdække giver en ensartet bund og dækker jorden i bedet.

Anlæg	<ul style="list-style-type: none"> Mekanisk bekæmpelse med kultivator i de øverste jordlag i etableringsfasen. Arbejd kun i overfladen, da en dyb bearbejdning vil give nye ukrudtsfrø fra disse jordlag lys og mulighed for at spire. Anbefalet bekæmpelsestid 1 år før plantning. Planterne sættes tæt, så de hurtigt dækker jorden. Afdækning med flis, straks efter plantning. Udlægges i 5-7 cm. tykkelse. *) Jorden skal være fri for ukrudt inden udlægning af flis.
Drifts-	<ul style="list-style-type: none"> Manuel bekæmpelse bedst (kultivator, hakke- og skuffejern) – 6-10 gange pr.

metoder	sæson – helst i sol og vind. <ul style="list-style-type: none"> • Mekanisk bekæmpelse (fræsning) kan anvendes hvor der er plads.
Fordele	<ul style="list-style-type: none"> • Langs kanter til f.eks. græs, fliser o.l. kan flis holdes på plads ved at sænke randen af bedet ca. 10 cm under niveau. Dækmaterialet vil således ligge i niveau med naboområdet.
Ulemper	<ul style="list-style-type: none"> • Flis holder på vandet og det er ok på let jord, men på vandlidende arealer kan det forårsage, at planternes rødder rådner.

*) til afdækning kan anvendes følgende: barkflis, træflis, grønflis, snittet halm, kakaoflis og sand, med forskellige egenskaber – se håndbogen.

Busketter, levende hegn o.l.

Disse plantninger danner og adskiller rum. Planter i en eller flere rækker og lag, der sikrer tæthed og giver læ. Plejen sigter mod en god helhedsvirkning, frodighed og blomstring og bygger primært på udtynding og beskæring.

Anlæg	<ul style="list-style-type: none"> • Mekanisk bekæmpelse med kultivator i de øverste jordlag i etableringsfasen. Arbejd kun i overfladen, da en dyb bearbejdning vil give nye ukrudtsfrø fra disse jordlag lys og mulighed for at spire. Start i god tid før plantning! • Afdækning med flis, straks efter harvning og plantning. Udlægges i 10-15 cm tykkelse. Jorden skal være fri for ukrudt, når det udlægges. • Planteafstanden skal tilpasses det maskinel, der skal bruge til driften.
Drifts- metoder	<ul style="list-style-type: none"> • Mekanisk- manuel bekæmpelse : Manuel lugning omkring planterne, kombineret med radrensning mellem rækkerne. Udføres i nævnte rækkefølge. • ”Økovator” –skaft med hjul og en 26 cm bred harvetand af typen ”gåsefod”. Skubbes foran sig. Bedst til lette jorder og små plantninger. • Afdækning med 10-15 cm flis i forbindelse med beskæring/foryngelse af beplantninger. Gødskning inden afdækningen.
Fordele	<ul style="list-style-type: none"> • At plante så tæt, at ukrudt bliver skygget væk. • At plante helt ud til stier o.l., så der ikke opstår striber med bar jord, hvor ukrudtet kan etablere sig. • Langs kanter til f.eks. græs, fliser o.l. kan flis holdes på plads ved at sænke randen af bedet ca. 10 cm under niveau. Dækmaterialet vil således ligge i niveau med naboområdet.
Ulemper	<ul style="list-style-type: none"> • Flis holder på vandet og på vandlidende arealer kan det forårsage, at planternes rødder rådner. På sådanne arealer bør flis kun udlægges i pletter/striber lige omkring planterne.

Større plantninger (skov, lund o.l.)

Større plantninger giver en rumlig oplevelse såvel indefra som udefra og er som oftest selvstændige arealer. Plejen sker af hensyn til helheden og afhænger af det udtryk man ønsker i den udvoksede

skov/lund. Mens skoven vokser op omfatter plejen fortrinsvis renhold mellem planterne, udtynding i ammetræer mv.

Anlæg	<ul style="list-style-type: none"> • Forarbejde inden plantning: • Flere gange harvning med 10-14 dages mellemrum for at få så mange udløbere som muligt op til udtørring i overfladen. Fjedertandsharve bedst / stubharve ikke så effektiv. Jorden bearbejdes i 10-15 cm. dybde. Radrenser eller hydraulisk skuffejern kan også bruges. Afslut med en dybdepløjning efter 1. november. Start i god tid før plantning! • En anden metode er reolpløjning, hvor dyrkningslaget pløjes ned og dækkes af underjorden, der er fri for ukrudt. • Planteafstanden skal tilpasses det maskinel man vil bruge til driften. • Til mindre plantninger med træer og buske kan alternativt anvendes afdækningsplader/planteplader af pap eller spånplade. Pladerne er dyre i anskaffelse, men man sparer tid på at lugte om de nye planter og pladerne forgår i naturen efter nogle år.
Drifts- metoder	<ul style="list-style-type: none"> • Mekanisk- manuel bekæmpelse : Radrensning mellem rækkerne evt, kombineret med manuel lugning omkring planterne.
Fordele	<ul style="list-style-type: none"> • Ukrudtet vil med tiden ændre sig til ”skovbund”
Ulemper	

Kanter langs plantninger

Kanterne danner typisk overgang mellem 2 arealtyper, eksempelvis mellem sti og bed/busket.

Anlæg	<ul style="list-style-type: none"> • Undgå kanter med bar jord, hvor ukrudt hurtigt vil etablere sig. Plant evt. lave tætte buske i kanten af beddet. • Striber af jord kan dækkes med et lag flis på 10-15 cm eller alternativt en stribe membran af plast eller fiberdug med et tyndere lag flis oven på. Det er vigtigt af overkant flis er i niveau med den tilstødende kant, så flisen ikke spredes.
Drifts- metoder	<ul style="list-style-type: none"> • Undgå at etablere kanter med bar jord i forbindelse med beskæring af busketter, hække o.l. Lad evt. hække være lidt bredere for neden end for oven. •
Fordele	<ul style="list-style-type: none"> • Hvis beplantningen går helt til kanten af naboarealer spares tid på at vedligeholde bare kanter.
Ulemper	